

Polska Sztuka Ludowa

KONTEKSTY

◆ ETNOLOGIA ◆ ETNOGRAFIA ◆ ANTROPOLOGIA KULTURY
LITERATUROZNAWSTWO ◆ FILOZOFIA ◆ HISTORIA ◆ JĘZYKOZNAWSTWO
SZTUKA ◆ NAUKI O SZTUCE ◆ SZTUKA WIZUALNA I PERFORMATYWNA

2024 rok LXXVIII nr 1–2 (344–345). Indeks 369403. ISSN 1230–6142. Cena 50 zł. VAT 8%
INSTYTUT SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK, STOWARZYSZENIE LIBER PRO ARTE

S P I S T R E Ś C I

Herbert: archipelagi

EDWARD HIRSCH	<i>Etyka precyzji. Zbigniew Herbert i Ameryka,</i> przeł. Mikołaj Nowak-Rogoziński	4
KATARZYNA KUCZYŃSKA-KOSCHANY	<i>Pan Cogito – poczynany.</i> <i>O kilku wierszach Zbigniewa Herberta</i>	6
MICHAŁ KLINGER	<i>Cogito i problem poezji (świadcstwo o poezji Herberta)</i>	17
KRZYSZTOF LIPKA	<i>Definicja muzyki Pana Cogito</i>	28
DARIUSZ CZAJA	<i>Chłodne promieniowanie. Herbert u Dorów</i>	33
KATARZYNA HABER	<i>Herbert w kordegardzie</i>	43
ANNA BARANOWA	<i>Przygody oka. Zbigniew Herbert jako rysownik</i>	45
ZOFIA JABŁONOWSKA-RATAJSKA	<i>Barbarzyńca z ołówkiem</i>	52
RUSLANA MAŃKO	<i>„Zostanie zdziwiony kolor spojrzenia dłoń skaleczona o powietrze”.</i> <i>Rola spojrzenia i dotyku w poezji Zbigniewa Herberta</i>	54
JOANNA SARBIEWSKA	<i>Zobaczyć „strumień światła”: negacja i ekstaza</i> <i>(wokół wiersza Studium przedmiotu Zbigniewa Herberta)</i>	61
AGNIESZKA GISZTEROWICZ	<i>Rachunkowość / buchalteria / pranie pieniędzy / Hakeldama</i>	65
JEWHEN NACHLIK	<i>Nici życia i pamięci. Herbertowska Tkanina,</i> <i>ślągalna i pożegnalna</i>	71
PAWEŁ PRÓCHNIAK	<i>Proletariusze mitologii (na marginesie Króla mrówek)</i>	75

Nagroda im. Zbigniewa Herberta

JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI	<i>Laudacja Williama Stanleja Merwina,</i> <i>pierwszego laureata Nagrody im. Zbigniewa Herberta</i>	79
WILLIAM STANLEY MERWIN	<i>Właśnie ten wiersz, przeł. Małgorzata Sady</i>	82
LIDIJA DIMKOVSKA	<i>Laudacja Charlesa Simica, przeł. Małgorzata Sady</i>	85
CHARLES SIMIC	<i>Więźń historii, przeł. Karolina Koczyńska</i>	87
JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI	<i>Laudacja Ryszarda Krynickiego</i>	91
RYSZARD KRYNICKI	<i>Wspominam inny dzień</i>	93
JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI	<i>Laudacja Breytana Breystenbacha</i>	99
BREYTEN BREYTENBACH	<i>Taniec ze słowami w ślad za rytmem znaczenia,</i> przeł. Małgorzata Sady	101

TOMASZ RÓŻYCKI	<i>Laudacja Nuali Ní Dhomhnaill</i>	104
NUALA NÍ DHOMHNAILL	<i>Przemowa warszawska</i> , przeł. Małgorzata Sady	106
TOMASZ RÓŻYCKI	<i>Laudacja Agi Mishol</i>	110
AGI MISHOL	<i>Poezja przypomina nam o nas samych</i> , przeł. Małgorzata Sady	112
TOMASZ RÓŻYCKI	<i>Laudacja Dursa Grünbeina</i>	115
DURS GRÜNBEIN	<i>List do Zbigniewa Herberta (z okazji otrzymania Nagrody Herberta)</i> , przeł. Andrzej Kopacki	117
TOMASZ RÓŻYCKI	<i>Laudacja Yusefa Komunyakaa</i>	121
YUSEF KOMUNYAKAA	<i>Pan zamętu i quasi-persona</i> , przeł. Małgorzata Sady	123
TOMASZ RÓŻYCKI	<i>Laudacja Marianny Kijanowskiej</i>	128
MARIANNA KIJANOWSKA	<i>Zbombardowane Ateny</i>	129
EDWARD HIRSCH	<i>Laudacja Tomasa Venclovy</i> , przeł. Małgorzata Sady	131
TOMAS VENCLOVA	<i>Mieliśmy podobne doświadczenia...</i>	133
Herbert–Miłosz		
PIOTR KŁOCZOWSKI	<i>Nota</i>	138
HENRYK CITKO	<i>Pana Herberta kilka podróży do Italii</i>	139
PAWEŁ BEM	<i>Koledzy Zbigniewa Herberta</i> . <i>Przyczynek do rekonstrukcji grupy</i>	159
DOROTA FORTUNA	<i>Biblioteka Zbigniewa Herberta</i>	164
CZESŁAW MIŁOŚZ	<i>O Herbercie</i>	166
MICHAŁ SZYMAŃSKI	<i>Ślady Herberta w archiwum Miłosza</i>	177
	<i>Czesław Miłosz, Zapis do Roku myśliwego</i> <i>z 26 kwietnia 1988 roku</i>	178
	<i>Czesław Miłosz, Rycerz</i>	178
	<i>Czesław Miłosz, Najgorsze w mojej przygodzie...</i>	178
	<i>Czesław Miłosz, Niezłomność</i>	179
	<i>Czesław Miłosz, Moja stopa (słoniowa?)</i>	179
	<i>Czesław Miłosz, „Nie myślałem że spotka mnie</i> <i>coś podobnego...”</i>	179
	<i>Czesław Miłosz, Fragmenty z dziennika</i>	179
	<i>Rozmowa z prof. Bogdaną Carpenter z USA, przeprowadzona</i> <i>w Warszawie w mieszkaniu Grażyny i Andrzeja Miłoszów</i> <i>dnia 2 września 1998 roku</i>	180
ANDRZEJ FRANASZEK, ADAM MICHNIK	<i>„Jakby do nas przyszedł Hamlet albo Hektor...”</i> . <i>O Zbigniewie Herbercie, poezji, Polsce i zdradzie</i> <i>– zapis rozmowy</i>	186
Herbert: konstelacje		
ANDRZEJ FRANASZEK	<i>„W walce za światem wspomaga Pan świat”</i> . <i>Czapski i Herbert w obrazach</i>	191
ANDRZEJ FRANASZEK	<i>Nasze papierowe dziecko. Herbert–Dedecius</i>	203
BEATA BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA	<i>Zygmunt Mycielski i Zbigniew Herbert. Korespondencja</i>	212
OLESIA NACHLIK	<i>Poszukując „poetyki wartości” i etosu „postawy wyprostowanej”</i> . <i>Recepcja twórczości Zbigniewa Herberta w niepodległej</i> <i>Ukrainie</i>	220

Herbert na głosy

ALFRED MAREK WIERZBICKI	<i>Pan Cogito i Pan Credo razem idą przez świat</i>	233
JÓZEF OLEJNICZAK	<i>Mój Herbert</i>	235
JERZY S. WASILEWSKI	<i>Etnolog po podróżach: O podróżowaniu postherbertowskim</i> (wspomnienia i skojarzenia)	240
RYSZARD CIARKA	<i>Lampa Aurelego</i>	247
TOMASZ JASTRUN	<i>Zbigniew Herbert</i>	250
JERZY ILLG	<i>Potwór Pana Cogito</i>	252
TOMASZ DOMINIK	<i>Lato w Spoleto</i>	262
JACEK DOBROWOLSKI	<i>Cztery spotkania ze Zbigniewem Herbertem</i>	263
JAN ZIELIŃSKI	<i>Znaczki, zamki, dwory, kazamaty.</i> <i>Glossa filatelistyczna do Herberta</i>	265
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Z archiwum artysty 14: Pisane na piasku</i>	270
ADAM MICHNIK	<i>Pożegnanie Herberta</i>	272

Madonny

EWA NOWINA-SROCZYŃSKA	<i>Karuzela z Madonnami</i>	274
SEBASTIAN LATOCHA	<i>Madonna. Dolores popkultury</i>	284
SEBASTIAN LATOCHA, EWA NOWINA-SROCZYŃSKA	<i>Nasze posłowie</i>	291

Dormitorium śladów

ZBIGNIEW BENEDYKTOWICZ, MAŁGORZATA SADY	<i>Rozmowa o Dormitorium śladów Braci Quay i O odcyfrowywaniu</i> <i>aptecznej receptury dla lalek czytających z ruchu warg</i>	292
ADAM TRWOGA	<i>Subtelnie powiększająca soczewka wyobraźni.</i> <i>O wystawie Dormitorium śladów Braci Quay</i>	300

Pasaże

MARCIN TRZĘSIOK	<i>Szczeliny czasu</i>	306
TOMASZ GRUSZCZYK	<i>Od tekstu do życia – Czapski i jego Proust</i>	310
WALENTYNA KRUPOWIES	<i>W uścisku „laskawej melancholii”.</i> <i>Przypadki pisarzy kresowych</i>	317
DANIEL ZAREWICZ	<i>Król Roger Karola Szymanowskiego.</i> <i>Sycylia i wszechpotęga Erosa</i>	324
MAREK ZAGAŃCZYK	<i>Dziennik włoski</i>	328

Spojrzenia

SŁAWOMIR ROGOWSKI	<i>Siedem fenomenów kultury studenckiej w PRL</i>	330
JAN ZIELIŃSKI	<i>Spod powieki (III)</i>	364
ANNA SOBOLEWSKA	<i>Archeologia codzienności: Zakopane wysoko wrażliwych</i>	380

Noty o autorach	385
Summaries	392
Contents	398